

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทและสถานะทางกฎหมาย ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
ชื่อผู้เขียน	นันทพล เพชรากุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เกื่อนฉวี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 นั้นถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการควบคุมฝ่ายปกครองซึ่งมีสถานะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทที่มีการใช้อำนาจในทางตุลาการ ซึ่งมีหน้าที่ในการวินิจฉัยอุทธรณ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่ประชาชนร้องขอ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานะและบทบาทในการใช้อำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากในปัจจุบันคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ยังมีการจัดองค์กรวิธีพิจารณา ระยะเวลาอุทธรณ์คำวินิจฉัย การตรวจสอบถ่วงดุลการทำคำวินิจฉัย และการควบคุมตรวจสอบคำวินิจฉัยโดยศาลปกครองที่ยังขาดความชัดเจน และความเหมาะสมกับสภาพสังคมในประเทศไทย

วิธีการศึกษา เป็นการวิจัยโดยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทในด้านต่างๆ โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบาทและการใช้อำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารว่ามีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการควบคุมฝ่ายปกครองเพียงพอหรือไม่ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และประเทศฝรั่งเศส

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การจัดองค์กรของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารยังขาดความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร วิธีพิจารณาของคณะกรรมการเป็นเพียงระเบียบที่ไม่เป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ระยะเวลาอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีระยะเวลาน้อยจนเกินไป คำวินิจฉัยของคณะกรรมการยังขาดการตรวจสอบถ่วงดุล และการควบคุมตรวจสอบคำวินิจฉัยโดยศาลปกครอง ซึ่งปัจจุบันต้องเริ่มฟ้องคดีพิพาท

เกี่ยวกับคำวินิจฉัยดังกล่าวในศาลปกครองชั้นต้น อันขัดต่อเจตนารมณ์ในการจัดตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท และส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น ควรมีการให้หลักประกันความเป็นอิสระของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และควรมีการออกกฎหมายกลางที่เป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ กำหนดวิธีพิจารณาสำหรับคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทในประเทศไทย และมีองค์กรกลางคอยควบคุมตรวจสอบกำกับดูแลและเฝ้าระวังที่ออกโดยคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท ระยะเวลาการอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ควรเพิ่มระยะเวลาในการอุทธรณ์ให้มีระยะเวลามากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ผู้อุทธรณ์มีระยะเวลาเตรียมพยานหลักฐานได้ครบถ้วนมากขึ้น สำหรับการตรวจสอบถ่วงดุลคำวินิจฉัย ควรเพิ่มอำนาจแก่คณะกรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์ในการทำคำวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นของตนเอง เพื่อเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอีกชั้นหนึ่ง และท้ายที่สุดในการควบคุมตรวจสอบคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ควรมีการออกประกาศของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในเรื่องเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท เพื่อให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีสถานะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทประเภทหนึ่งนั้น สามารถฟ้องร้องมาโดยตรงต่อศาลปกครองสูงสุดได้ตามมาตรา 11 (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

Thesis Title	Role and legal Status of the Information Disclosure Tribunals under the Official Information Act B.E. 2540.
Author	Mr. Nuthapol Petcharakul
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Pornchai Luenchawee
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

The Information Disclosure Tribunals under the Official Information Act B.E. 2540 is a mechanism of controlling the Administration and exercise the judicial power as a tribunal. The Information Disclose Tribunals has the power and duty to consider and decide an appeal relating to the disclosure of information as requested by people. The objective of this thesis is to study the status and role of exercising the power to make a decision of the disclosure information. Currently, Not only the Information Disclosure Tribunals, but also an establishment of an entity, procedure, check and balance on the verdict, making decision and controlling, time period of appealing and checking the decision by the Administrative Court are unclear, and suitability to the social environment of Thailand.

The study was conducted by collecting information relating to the theory and principle of the laws on other dispute adjudication committees as well as studying and analyzing the role and exercising of the Information Disclosure Tribunals' power whether it is appropriate and proficient enough for controlling the Administration. Also comparison of the information relating to the dispute adjudication committees in the United States of America, the United Kingdom and France respectively.

On the basis of the results of this research, it can be concluded that: an organization of the Information Disclosure Tribunals has not been autonomy from the Executive; the procedure of the Tribunals is only issued by rules, not by law at the level of Act; the time period of appeal to the Information Disclosure Tribunals is too short; the verdict of the Information Disclosure Tribunals has not been checked and balanced; and it is controlled by the Administrative Court and nowadays commencing the case relating to such verdict shall to raise to

the Administrative Court of first instance. This is contrary with the intention of the Information Disclosure Tribunals establishment which effects to people's right and freedom. It therefore shall have a freedom security to the Information Disclosure Tribunals appropriately and should have enact an Act on the case procedure of the Information Disclosure Tribunals of Thailand. There should also be an organization where control, balance check and supervise all regulations issued by the Information Disclosure Tribunals. The time period of appeal to the Information Disclosure Tribunals should be extended longer to give an appellant more time to collect evidences. For check and balance of the verdict, it should be authorize the official information board, who has responsible for the case, to make an initial decision in order to be another check and balance level to the verdict of the Information Disclosure Tribunals. Finally, controlling and checking of the Information Disclosure Tribunals' verdict should be an announcement of the general meeting of the Tribunals of the Supreme Administrative Court in respect of the verdict of the Information Disclosure Tribunals to make the Information Disclosure Tribunals' status to be as a dispute adjudication committee, where can raise the case to the Supreme Administrative Court directly under Section 11 (1) of Act on Establishment of Administrative Courts and Administrative Court Procedure, B.E. 2542.